

Intryck Uttryck Avtryck Upplands-Bro

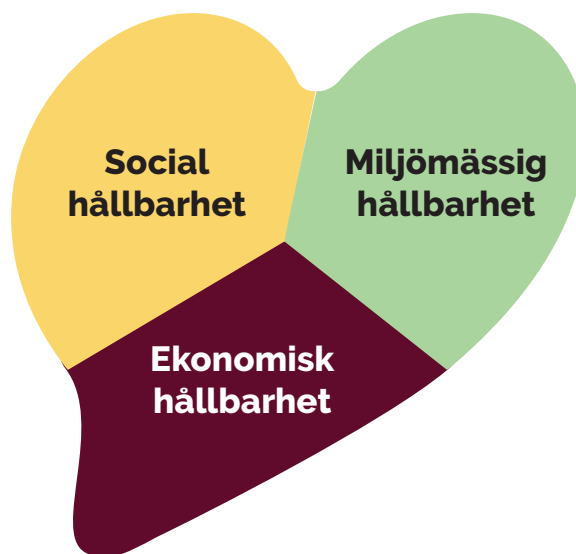
Kultur- och Fritidspolitisk strategi 2030

Antagen av Kommunfullmäktige 2022-03-30
KS 22/0117

UPPLANDS-BRO
KOMMUN

**Novellförfattare:
Emy Stahl, 2021**

Förord

KULTUR- OCH FRITID lockar till fysisk aktivitet och kreativitet vilket bidrar till hälsosamma invånare med lust att lära och pröva nya vägar i livet. Kulturupplevelser bidrar till livserfarenheter genom att få oss att känna och reflektera. Kultur och fritid är också en nyckel till dialog, flera perspektiv, nya idéer och en avgörande del i det informella lärandet.

När vi medverkar till att människor känner sig delaktiga i något, blir sedda och uppskattade, vågar vi öppna upp för det som tidigare känts nytt och främmande. Meningsfullhet är hälsofrämjande och skapar trygga samhällen med stor tillit.

2030 ÄR KULTUR- och fritidsfrågor allas angelägenhet. Kultur- och fritidsverksamheterna är det livsviktiga kittet som samverkar brett. Skapar värden mellan människor och husen.

Vi har i den breda processen som använts för att ta fram strategin, aktivt verkat för att invånare och aktörer i kommunen känt sig delaktiga och redan idag skapat en samsyn och framförallt ett engagemang.

Då de nationella, regionala och kommunala målen siktar mot samma hållbarhetsmål blev det uppenbart att vi ringade in liknande behov och viljeinriktningar när det insamlade underlaget summerades.

Genom att gestalta strategin med hjälp av författandet kan vi stärka den som ett redskap för att realisera målen under resans gång.

Vi har valt att gestalta strategin i nio kortare noveller.

Varje novell är förankrad i de viljeriktningar som ringats in i de workshops, intervjuer och dialoger som förts, i Agenda 2030, övergripande mål och övrig informationsinsamling. Novellerna knyter an till och gestaltar framtidsvisioner för de människor som bor och verkar i Upplands-Bro kommun 2030. Samverkan, innovation, samhörighet, flexibilitet, framåtanda och samverkan igen är det som främst speglas.

Vi hoppas att de intryck novellerna ger skapar avtryck och att du tillsammans med oss vill fortsätta uttrycka dig för ett hållbart Upplands-Bro. Håll till godo!

Mattias Peterson (C)
Kultur- och fritids-
nämndens Ordförande

Hannah Rydstedt Nencioni
Kultur- och fritidschef

SuperSökaren 2030

– **TEST NUMMER 51.** Är du med? frågar jag och placerar roboten på startstrecket.

– Kör, säger Sadja och trycker GO på surfplattan.

Roboten rullar längs med skolkorridoren, bort mot hörnet där vi har gömt laddaren. Den närmar sig laddaren, viftar med sin lilla griparm, nu är den nära och... Nej. Den rullar förbi.

SOMMARTERMINEN. Förutom de vanliga lektionerna får fyrorna göra en musikal med lärare från kulturskolorna, femmorna hittar på egna företag och sexorna gör aktiviteter för alla ettor som går på fritids. Förra året när jag gick i tvåan fick vi måla tillsammans med en riktig konstnär. Men det bästa är nu i trean. Då kommer det några ingenjörer (typ som uppfinnare) till skolan och man får göra massor av experiment. Vår ingenjör heter Bella. Hon frågade om vi hade några vardagsproblem.

– Vad är det? sa jag.

– Det kan vara vad som helst. Finns det något in ofta bråkar om hemma?

– Alltså... allt! Men kanske mest laddaren. Min storasyster hittar aldrig sin egen, och då tar hon min. Och så tappar hon bort den också.

– Jobbigt. Vad kan man göra åt det då?

– Hon kan ju bara låta mina grejer vara ifred.

– Men tänk om du kunde hjälpa din syster på något sätt? Med att hitta sin egen laddare?

JAG VISSTE DIREKT vad den skulle heta. SuperSökaren 2030 XL. Roboten som hittar borttappade grejer. Vi fick börja med att titta på en film om programme-

ring. Sedan blev hela klassrummet en robotverkstad. Inte bara klassrummet förresten, för vi fick ta med dem till sommarfritids också om vi ville fortsätta där. Sommarfritids är en sjukt stor grej. Där kan man gå även om man har slutat på vanliga fritids, och så kommer dom som sommarjobbar. Det är såna som har gått på skolan för kanske sex år sedan, så dom är mycket yngre än lärarna och lite roligare. Dom fixar aktiviteter på bibblan, på skolgården, i Stjärnparken, vid borgruinen, på scenen... Och dom hjälper oss jättemycket med roboten. Det verkar roligt att sommarjobba på fritids. Fast när jag blir stor och sommarjobbar vill jag vara i en affär. Eller köra traktor hos Maria.

NU HAR VI ARBETAT i två veckor. Inte bara med roboten såklart, vi har fått göra andra uppfinningar också. Men Supersökaren är roligast. Och svårast. Dags för test nummer 52. SuperSökaren 2030 XL rullar iväg igen. Den åker längs korridoren och... Hallå? Vad händer?

DEN SVÄNGER HÖGER och ut i kapprummet! Jag springer efter och får tag i den precis innan trapporna. Tur, för roboten vet inte att den inte kan gå i trappor med sina hjul. Det är så med robotar, de vet ingenting som inte vi människor har lärt dem. Jag har lärt mig en hel del om robotar och ingenjörer på sommartermnen. Jag är rätt bra på att få idéer, så jag tror att jag skulle passa som det. Ingenjör alltså, inte robot. Okej. Dags för testomgång 53.

» Vi vill arbeta med fristående aktörer i samverkan med skolan.

Workshop Utbildningskontoret och Kultur- och fritidskontoret

» Skolan 2030 har fokus på hela livet runt omkring eleven, inte bara utbildningen.

Workshop Utbildningskontoret och Kultur- och fritidskontoret

samarbete mellan
olika åldrar
kravlöshet
livslångt lärande
skola
även på
kreativitet
mentorskap
sommaren
meningsfullhet
skolan som ett nav
öppna en
skapa förutsättningar
ny värld
lustfyllt lärande
nära koppling
självkänsla
innovation
mellan skola
och fritid
allt är möjligt
nä drömmar

I samklang med:

- Vi bygger en kultur som uppmuntrar till innovation och nyfikenhet. (Ur *Digitaliseringsstrategin Upplands-Bro*)
- Kunskap om företagande och entreprenörskap ska vara en naturlig del, särskilt i skolan. (Ur *Näringslivsstrategi Upplands-Bro*)
- Upplands-Bro kommun verkar för tillväxt driven av innovation och företagsamhet. Därför arbetar vi aktivt med att kunskap om företagande och entreprenörskap ska vara en naturlig del, särskilt i skolan. Det möjliggör för ett livslångt lärande och en god kompetensförsörjning för näringslivet och stora valmöjligheter för individen. (Ur *Näringslivsstrategi Upplands-Bro Kommun*)

» Bra förutsättningar redan i låga åldrar skapar möjlighet till egenförsörjning och att nå drömmar stora som små.

Workshop Kommunstyrelsen, Kultur- och fritidskontoret, Föreningsliv, Unga, Fria professionella kulturskapare

- Kulturen stärker demokratin i en öppen, jämställd, jämlik och inkluderande region. (Kulturstrategi Region Stockholm/ RUFSS 2050)
- Särskilt uppmärksamma barns och ungas rätt till kultur. (De nationella kulturpolitiska målen 2009)

Att fånga stjärnorna

– **PAPPA. PAPPA.** Pappa!

– Ja?

– Du står på Merkurius.

Leah laddade ner appen så fort vi kom hit och nu springer hon runt i grönområdet och jagar planeter, stjärnor, asteroider. Jag flyttar mig från Merkurius och sätter mig på en av de uppvärmda stenbänkarna utanför observatoriet. Bekvämt. Jag tar upp mobilen och ansluter till det lokala wi-fi:t, tänker att jag kanske hinner beta av några mejl.

– Vad är det med ungar och rymden egentligen?

En annan pappa har satt sig på bänken bredvid. Han är alldeles andfådd, har sprungit runt med sina barn ända sedan vi kom.

– Något steg i utvecklingen säkert, fortsätter han. Mina är som besatta. Vi har varit här säkert fem gånger i sommar. Vi bor i Järfälla. Har ni varit vid gravfältet? Rösaring eller vad det heter. Om man öppnar appen där så förflyttas man till vikingatiden. Shit alltså, vilken träningsvärk jag kommer ha imorgon.

JAG HAR ALDRIG varit bra på att leka. Har mest tittat på när andra föräldrar ålat runt i sandlådor och klättrat på klätterställningar. Jag försökte några gånger när Leah var riktigt liten men nu har jag gett upp. Putta på gungan går bra men... Jag tror att jag får prestationsångest. Det är som att hjärnan stängs av. Vad är det för sorts förälder egentligen? Som kan stå och hålla presentationer på jobbet för flera

hundra personer men blir alldeles stel när det ska lekas med lego.

– Vi ska på visning, säger jag. Guidad tur i observatoriet, den börjar klockan två.

Hans barn ropar.

– Slut på vilan, skrattar han och kastar sig i väg.

Jag sitter kvar. Hur kan det vara så enkelt för vissa? Så självklart?

– Pappa, du måste vara med.

– Va? Nej, jag...

– Du måste. Det är multi-player, man måste vara två och samarbeta för att samla alla. Snälla.

Jag ser på Leahs ögon att hon egentligen redan har gett upp. Hon vet att jag kommer säga nej. Jag sneglar mot den andra pappan som hunnit ända bort till skogsbrynet. Skärp dig nu, hur svårt kan det vara? Jag tar ett djupt andetag, försöker få hjärtat att slå lite lugnare.

– Okej, säger jag.

Jag ger Leah mobilen, hon laddar ner appen.

UNIVERSUMS ÖDE VILAR I DINA HÄNDER
står det på skärmen. Och sedan

VÅGAR DU ANTA UPPDRAGET?

Jag tvekar ett ögonblick. Sedan trycker jag JA.

EN HALVTIMME SENARE har jag gräsfläckar på knäna och lera på skorna. Jag kollar på klockan och ser att vi har missat visningen, skit samma, det blir en annan dag. Vi ska fånga stjärnorna!

» Upplands-Bro har stark attraktionskraft som besöksmål.

Workshop Kommunstyrelsen, Kultur- och fritidskontoret, Föreningsliv, Unga, Fria professionella kulturskapare

» Vi ska lyfta vår historia i vår närmiljö tidigt i livet.

Workshop Kommunstyrelsen, Kultur- och fritidskontoret, Föreningsliv, Unga, Fria professionella kulturskapare

närhet till naturen
folkhälsa interaktivitet spontanlek
hög tillgänglighet synliggöra kulturhistoriska miljöer
livslångt lärande
ett utvecklat friluftsliv
fritid utanför förening
upplands-bro som besöksmål rörelseglädje
mötesplatser
generationsöverskridande mötesplatser

I samklang med:

- Vi identifierar digitalt utanförskap och överbryggar det med utveckling i samverkan med användare och andra aktörer. (Ur Digitaliseringsstrategin Upplands-Bro Kommun)
- Använda kultur och kulturmiljöer som resurs i samhällsplaneringen. (Kulturstrategi Region Stockholm/ RUF 2050)
- Upplands-Bro kommun arbetar kontinuerligt och tillsammans med övriga samarbetspartners för att stärka och positionera varumärket Upplands-Bro. (Ur Näringslivsstrategin Upplands-Bro Kommun)
- Främja ett levande kulturarv som bevaras, används och utvecklas (De nationella kulturpolitiska målen 2009)
- Resultaten tyder på att fysisk aktivitet är betydelsefullt, inte bara för skolbarns kroppsliga hälsa, men också för deras psykiska hälsa. Därmed är det viktigt att arbeta aktivt för att ge alla barn förutsättningar för att vara fysiskt aktiva och uppleva rörelseglädje, oberoende av social och socioeko-

» Genom att det finns ett utbud och en kommunikation som tilltalar alla, genom att både kommunala tjänstepersoner och civilsamhälle bidrar. Vi mår bra fysiskt och psykiskt och vill därför stanna kvar på hemorten.

36-45-åring i Medborgardialog "Hur har vi fått med alla 2030?"

nomisk bakgrund. Skolan är en viktig arena för ett sådant arbete. (Folkhälsomyndighetens rapport Skolbarn som är fysiskt aktiva rapporterar bättre psykisk hälsa 21 april 2021)

En omöjlig idé

JAG TRODDE JU inte att han skulle ta det på allvar, den där grabben. Tyckte väl mest han kom och störde när han frågade om det var något jag drömde om. Tänkte att om jag säger något omöjligt så lämnar han mig ifred och går och tjarar på någon annan i stället.

- Jag skulle vilja bada, sa jag.
- Bada? I ett badkar?
- Nej för fan. I Mälaren.

SEN GICK ALLT väldigt snabbt och nu står vi här. Eller jag sitter ju, i rullstolen. Men vi är verkligen här, vid badplatsen vid Lillsjön. Här har hänt en del. Ett omklädningsrum. Toaletter. Massa cykelställ. Och en ramp som går hela vägen ner i sjön, en sån där rullstolsramp. Det här är vansinne. Men det kan jag ju inte säga nu, när dom har bokat färdtjänst från resepoolen och allt. Och nu ska jag tydligen i. Av med skorna, av med stödstrumporna. Badkläder har jag inga men de klädde på mig shorts och en gammal t-shirt i morse.

- Jag vill bara bada fötterna, säger jag.

Ut på rampen och sakta ner mot vattenbrynet. Skinnet på tårna drar ihop sig i det kalla vattnet. Jag kvider.

- Ska jag köra upp dig igen? frågar han.
- Nej, hör jag mig själv säga.

Nu når vattnet nästan till knäna. Det pirrar i hela kroppen. Jag sitter en stund. Vänjer mig.

- Vill du upp nu?
- Bara lite till, säger jag. Går det att komma lite längre ut?

- Du kommer se ut som ett russin.

TÄNK OM DOM skulle glömma mig här? Det vore inte så dumt. Där hemma är det snart dags för kvällsmat och kvällsmedicin, men jag skulle sitta här. Lyssna på fåglarna. Vicka på tårna. Blunda i solskenet.

- Nu, säger jag. Nu fryser jag.

SÅ TAR HAN tag i stolen och jag är uppe på land igen.

- Hur kallt är det egentligen? undrar jag.
- Vi kollar på skärmen, säger han och drar i väg mig mot stugan.

18 grader står det, det ser jag redan på långt håll. Fy fan. Men när vi kommer närmare ser jag något annat också. Är det fiskar?

– Jag tror att det sitter en kamera i vattnet, säger killen. I vassen någonstans. Kolla, man kan sjunga karaoke också.

Han trycker på en symbol på skärmen. Blowin' in the wind spelas och vi sitter och lyssnar en stund.

- Vill du åka hit nästa vecka igen? frågar han.
- Går det?

– Om du vill så. Man kan få åka på utflykt till Sigtuna också. Eller spela Wii i Drömparken tillsammans med barnen.

- Nej. Jag vill bada. Kommer du då också?
- Förmodligen. Jag har sommarjobb på aktivitetsgruppen fram till september.

NÄSTA VECKA SKA jag bada. Dags att köpa badbyxor.

» Äldre i framtiden kommer sätta helt andra krav på äldreomsorgen, de kommer inte nöja sig med att spela Bingo... Vi måste kunna erbjuda många olika aktiviteter och stimulans.

Film "Med stora öron och blicken framåt"

stolthet över sin närmiljö
egenmakt
frihet att kunna välja och förutsättningar för det
tillgänglighet
ett utvecklat friluftsliv
meningsfullt åldrande
fritidsliv även utan förening
lära digitalt i naturen
hälsa
psykisk nå drömmar
alla ska med
aktivitet över generationsgränserna

» Omtanken om varandra och vår närmiljö ger hållbarhet och plats för tillit.

Workshop Kultur- och fritidskontoret, Föreningsliv, Unga, Fria professionella kulturskapare.

I samklang med:

- Genom digitaliseringen har vi 2035 förbättrat och utvecklat vår service och våra tjänster till invånare, näringsliv och besökare. (Ur Digitaliseringsstrategin Upplands-Bro Kommun)
- Digitalt utanförskap ska överbryggas genom samarbete. (Ur Digitaliseringsstrategin Upplands-Bro Kommun)
- Öka tillgängligheten till och deltagandet i kulturlivet. (Kulturstrategi Region Stockholm/ RUFSS 2050)

- SBU. Valfärdsteknik – digitala verktyg som social stimulans för äldre personer med eller vid risk för psykisk ohälsa. En kartläggning av systematiska översikter. (Stockholm: Statens beredning för medicinsk och social utvärdering (SBU); 2017. SBU-rapport nr 268)

Lag Chill. Lag Lagom. Lag Bäst.

JAG VAR PÅ VÄG att sluta. Vi hade gått upp till tre träningar i veckan plus matcher. Livet var bara skola, hem, packa kläder, springa till idrottsplatsen, äta banan, byta om, träna, äta, sova och så samma sak igen nästa dag. När skulle jag plugga? I duschen? Kan man gå in i väggen när man bara är fjorton? Tränaren och de andra i laget verkade inte fatta vad jag menade när jag sa att man måste hinna med annat också.

JAG HADE EGENTLIGEN redan bestämt mig. Funderade på hur jag skulle berätta för de andra. De flesta av oss har spelat tillsammans sedan vi var sju. Men en kväll såg jag det på anslagstavlan. En tid skulle bli ledig på planen på torsdagar. Det var ödet eller något.

JAG SKULLE STARTA ett nytt F15-lag.

Lag Lagom. Lag Chill. Lag Bäst.

Det skulle vara precis som ett vanligt fotbollslag, men med några viktiga skillnader:

MAX TVÅ TRÄNINGAR i veckan. Det skulle vara okej att skippa ibland om man har mycket i skolan. Ingen press på att vara bra. Alla skulle få spela på alla positioner. Minst en träning i månaden skulle bytas ut mot någon annan aktivitet, typ en filmkväll.

FÖRSTA SA JAG inget till de andra i laget. Men jag började prata med massa annat folk. Jag pratade med styrelsen. Jag pratade med vår tränare som inte hade tid att träna ett lag till men visste någon som kanske kunde. Jag pratade med kommunen som sa att de kunde lägga ut det på sina sociala medier. Jag pratade med massa företag och hittade till slut ett som ville sponsra oss.

JAG BERÄTTADE OM det efter en match. Först sa jag att jag skulle sluta i laget, och sen berättade jag att jag skulle starta ett nytt. Och att man fick hänga på om man ville. Först blev det tyst. Sen sa Melina att hon gärna ville vara med. Sen Azra. Till slut var vi fem personer.

DET ÄR TVÅ år sedan nu. Nu är vi tjuugoått spelare. I vår ska dom dra i gång ett pojklag enligt samma modell. Och förra veckan ringde det en från Sollentuna FK och frågade hur vi hade gjort för att få så många tonårstjejer att fortsätta med fotbollen. Vad är hemligheten? På onsdag ska jag dit och berätta för deras styrelse. Sen ska vi dra till Stjärnparken med laget.

» För att samverkan ska funka och alla ska med så är det viktigt att vi delar samma bild av var vi vill framåt, på alla nivåer.

Film "Med stora öron och blicken framåt"

» Ett mer sammansvetsat samhälle. Ett Upplands-Bro och Vi-känsla.

Workshop Kommunstyrelsen, Kultur- och fritidskontoret, Föreningsliv, Unga, Fria professionella kulturskapare

kravlöshet

mångfald

samverkan

psykisk hälsa folkhälsa

stärka ungas egenmakt

bred kommunikation

unga ledare

något för alla

kunskap nätverka

bredda
utbud

mötesplatser
med fler
funktioner

» Om jag får vara med och påverka så vill jag det till 110%!

Film "Med stora öron och blicken framåt"

» Ungt ledarskap som förebilder, ger erfarenhet, leder till meningsfullhet, leder till arbete och meningsfullhet.

Intervju med föreningslivet

I samklang med:

• Rapporten visar att ett genomsnittsvärde på cirka 55% av tjejerna i högstadiet helt lämnat idrotten. Helt klart fler än hos killar i samma ålder. I gymnasiet stiger siffran till cirka 60% för båda könen. Orsakerna har en hel del variationer. (*Ung Livsstil nr 31 Juni 2020*)

• Du har rätt till lek, vila och fritid. Alla barn har rätt att få göra saker som är roliga på fritiden. Det kan vara att idrotta eller lyssna på musik. Men du som är barn har också rätt att vila. Du har rätt att koppla av och få sova. (*Artikel 31 Barnkonventionen*)

Vi spelar i London, New York och Sydney

DUNK DUNK DUNK *dunk*

Jag sitter alltid och stampar med högerfoten. I bilen, i sängen, i skolan, på elbussen mellan Kungsängen och Bro.

dunk dunk dunk dunk.

Åttio slag per minut är mitt favorittempo. Det är så fort ett hjärta slår.

DET ÄR KLART att jag vet att jag är annorlunda. Folk brukar titta på min familj när vi är ute på stan. Först får dom syn på mig. Sedan tittar de på mina föräldrar. Sedan tittar de på mig igen.

Jag vet att det inte kommer gå över och jag vet att det heter Downs syndrom.

– Du är så fin precis som du är, säger folk.

För det mesta tror jag på dom. Men ibland, när folk tittar med den där speciella blicken, känner jag att jag bara vill skrika.

DIMITRI TITTAR INTE på det sättet. Alltså min trumlärare. Han säger bara:

– Rock 'n' roll! Nu kör vi!

Och så gör vi det. Jag sköter baskaggen.

dunk dunk dunk dunk

Och Dimitri går helt crazy bananas på resten av trummorna.

I julas skulle alla vara med på den stora konserten. Hundra personer i publiken! Jag vågade inte. Var rädd för att bli nervös och tappa takten när alla tittade. Så nu övar vi med VRglasögonen varje gång. Jag och Dimitri spelar i London, New York, Sydney, för hundra, tusen, tiotusen personer! På låtsas, men det KÄNNS som på riktigt.

Det är viktigt att jag övar

dunk dunk dunk dunk

för när jag fyller femton får jag vara med i Funkisfestivalen

dunk dunk dunk dunk

jag kommer bli världens första trummis som tävlar där

dunk dunk dunk dunk

Då kommer jag inte vara rädd längre

dunk dunk dunk dunk

jag kommer gå ut på scenen och ropa

– Rock 'n' roll! Nu kör vi!

» Lägare avgifter, större medvetenhet, förbättrade digitala rum och större tillgänglighet.

Workshop Kultur- och fritidskontoret, Föreningsliv, Unga, Fria professionella kulturskapare

» Vi måste tänka större och tillsammans, mötas och lyssna på varandra, så vi når fler grupper.

Workshop Kultur- och fritidskontoret, Föreningsliv, Unga, Fria professionella

kultur som redskap
inkludering
tillgänglighet
nå drömmar
stärkt självkänsla
utvecklad tillgänglighet
lustfyllt lärande
skapa förutsättningar
resande meningsfullhet
alla ska med psykisk hälsa
kravlöshet
trygga mötesplatser
klimatsmart samhörighet

» Alla är lika betydelsefulla, ökad tolerans och acceptans, få med oss grupper som annars kan glömmas bort.

Workshop Kommunstyrelsen, Kultur- och fritidskontoret, Föreningsliv, Unga, Fria professionella kulturskapare

» Vi har fått med alla genom bättre inkludering och tillgänglighet, det finns nu fler sätt att ta kontakt med tjänstepersoner i kultur och fritid för att uttrycka behov och det finns flera lokaler i varje del av kommunen så alla kan delta i aktiviteterna och kostnader och resevägar ska ha tagits i bättre beaktning.

17-25-åring i Medborgardialog ur "Hur har vi fått med alla 2030?"

I samklang med:

- Ett barn med fysisk eller psykisk funktionsnedsättning har rätt till ett fullvärdigt och anständigt liv som gör det möjligt för dem att delta aktivt i samhället. (Artikel 23 Barnkonventionen)
- Öka tillgängligheten till och deltagandet i kulturlivet. (Kulturstrategi Region Stockholm/ RUFSS 2050)
- Främja allas möjlighet till kulturupplevelser, bildning och till att utveckla sina skapande förmågor. (De nationella kulturpolitiska målen 2009)

- Vi tar initiativ, är öppna och mottagliga för nya tankar och synsätt. Vi bryr oss. Omtanken om varandra och vår närmiljö ger hållbarhet och plats för tillit. (Ur Digitaliseringsstrategin Upplands-Bro Kommun)

En liten del av det är mitt

IDAG SKA DET rivas. Hela huset är släckt, tomt, kallt. Vi har gått dit för att titta allihop.

Vi visste ju att det skulle hända. Den gamla kontorsbyggnaden skulle rivas till sommaren och därför fick Ungdomsrådet och skolan använda det. En i ungdomsrådet hade varit i Berlin och sett en konstutställning, ett gammalt sjukhus där hundra konstnärer hade fått varsitt rum att göra ett konstverk av. Alla som ville vara med skulle bli indelade i grupper, varje grupp skulle få ett rum och fyrahundra kronor till material. Om vi ville fick vi jobba med projektet på bildoch musiklektionerna. En del gjorde det kanske mest för att slippa skolan men några av oss var där hela kvällarna. Skissade, målade, tapetserade, åt micropizza i det gamla lunchrummet. I slutet av terminen hade vi vernissage. Hundratals kom, inte bara såna vi kände.

ETT RUM VAR fyllt med bara röda saker. Rött golv, röda stolar, röda väggar, röda kaffekoppar och röda gardiner. Som att gå in i någons hjärta.

I ett rum var det en kille som sjöng. I nästa hängde ett solsystem gjort av gamla fotbollar. Min grupp gjorde om rummet till en skog. Med mjuk mossa, riktiga trädstammar och en pytteliten sjö. Överallt i mossan stod det små porslinsdjur gömda. Det kändes som en magisk sagovärld.

DET STÖRSTA RUMMET tillhörde alla. Där kunde man hjälpa till att bestämma hur det nya huset skulle se ut, det som skulle byggas på samma plats. Ett aktivitetshus, för alla i kommunen.

Man kunde testa sina idéer i en enorm legomodell som stod mitt på golvet, det fanns surfplattor med modelleringsprogram eller så kunde man skriva sina idéer direkt på väggarna. *Solceller*, skrev jag. Andra hade skrivit *gym*, *e-sporthall*, *musikstudio*, *mjukglassmaskin*. Vi ritade massor av förslag på plattorna. Det blev nästan som en tävling att få in så många aktiviteter och funktioner som möjligt. Flera kvällar var en arkitekt medoch lyssnade på våra förslag.

– **DEMOLERINGSKULA HETER DET**, säger någon. Ett sånt där klot man river hus med.

Och nu är det dags. Maskinen mullrar fram. Huset står tyst. Fönstren är som döda ögon. Det känns sorgligt. Vi har fått se ritningarna som arkitekten har gjort. Maleks supersmarta konstruktion i danssalen med en utfällbar scen, och med skärmar som hissades ner från taket för att göra om hela lokalen till massa små grupprum, den idén var med nästan exakt så som han hade ritat den. Och arkitekten nappade direkt när jag sa att man borde använda spillvärmens från serverna på kommunens IT-avdelning som finns i huset bredvid. Så källaren som egentligen skulle vara förråd, blev ett stort odlingsrum med UV-lampor och automatisk bevattning. Där kommer det odlas färska kryddor till kommunens skolor och äldreboenden.

Och fast det tillhör alla så känns det som att en liten, liten del av det är mitt. Jag var ju med och hittade på det. Det blir lite som vårt skogsrum. Jag ska ställa dit några av porslinsdjuren.

» Ett bra centrum för mig är ett ställe där det finns parkbänkar och trevliga invånare.

Ung Krafts undersökning/Omdaning Bro

» Jag tycker lärare i skolor och sånt borde lära ut alla ungdomar redan från start att vara delaktiga och hjälpa till och samverka i sin kommun.

12-16-åring i Medborgardialog "Hur har vi fått med alla 2030?"

stärka kommunikation i utveckling
meningsfullhet tillit
skolan som ett nav
inkluderande processer
kulturella kreativa näringar
multifunktionella mötesplatser
stärka ungas egenmakt
hållbart utveckla i utmaningar
samverkan medskapare stolthet
delaktighet nyfikenhet demokrati
aktivera platser och fastigheter

» Alla ska få säga sin åsikt och ingen idé är dålig.

Film "Med stora öron och blicken framåt"

fritid och skola ska hänga ihop

» 2030 finns barn och ungdomar med i styrelserummen... Vi har stärkt barnens bästa och deras möjlighet att påverka är en självklarhet. Barnen har klagorätt.

Workshop Kommunstyrelsen, Kultur- och fritidskontoret, Föreningsliv, Unga, Fria professionella kulturskapare

I samklang med:

- Kulturen stärker demokratin i en öppen, jämställd, jämlik och inkluderande region. Använda kultur och kulturmiljöer som resurs i samhällsutvecklingen. Stärka möjligheter till konstnärlig utveckling (*Kulturstrategi Region Stockholm/ RUFFS 2050*)
- 2030 har samhällsomsdaningen, genom ett arbete baserat på tillväxt, mod, helhetssyn och samverkan – genererat sociala, ekonomiska och strukturella värden inte bara i småstaden Bro, utan i kommunen som helhet. (*Effektmål Omdaning Bro*)

- Alla ungdomar ska ha goda levnadsvillkor, makt att forma sina liv och inflytande över samhällsutvecklingen. (*Nationellt mål för ungdomspolitik*)

Odlingslådor & äppelträd

CYKELN GÅR SÅ tungt, borde fylla på luft men när ska jag hinna leta efter cykelpumpen? När som helst kommer de att ringa från föris, Ivar var kanske ändå lite snorig när jag lämnade honom men han hade ju ingen feber och är jag inte på jobbet idag heller blir det kaos nästa vecka och då måste jag dessutom vara ledig på fredagen för begravningen.

Om jag smiter fem minuter tidigare från APT-mötet så hinner jag svänga upp till pappainnan jag cyklar hem, fråga hur han vill göra med alla mamma-saker, vore det inte enklast att bara packa ner allt och ringa en flyttfirma och har han ringt Skatteverket än? Inte tänka på mamma nu, då börjar jag bara gråta.

Nu cyklar jag förbi odlingslådorna, det har börjat växa ordentligt i dom. Vilka är detsom odlar här egentligen, någon förening? Jag borde verkligen engagera mig i något, det är hälsosamt med närodlat och viktigt att ha ett sammanhang utanför jobbet och det är viktigt för barnen att se att vi vuxna verkligen gör något åt klimathotet och nu kommer huvudvärken igen. Om jag bara inte vore så trött på helgerna och sedan det här med mamma.

ETT HÖGLJUTT SURRANDE. Det måste vara förskolan. Stannar mitt på cykelbanan, tar upp mobilen. Men skärmen är svart. Inga missade samtal. Vad är det som surrdå? Jag tittar till vänster. Ett äppelträd. Ett moln av vita blommor, och det är därifrån kommer. Jag kliver av cykeln, hypnotiserad av ljudet. Tusentals blommor och i nästan varje blomma kravlar ett bi, en humla, en fluga omkring.

Jag tittar mig omkring. Ingen i närheten. Jag duckar under de lägst hängande grenarna och nu står jag nära stammen. Här är surret nästan öronbedövande. Jag blundar och låter det fylla huvudet.

Som en sång. Varför står det här trädet här? Ett urgammalt fruktträd mitt på gräset. Kanske fanns det en stuga här, innan stad och pendeltåg och cykelbanor. Ett litet torp med odlingarrunt omkring, och en torparkvinna i sjalett. En sliten liten gumma med fjorton barn. Brukade hon också stå här och lyssna på surret och känna huvudvärken lätta?

– Hallå? Mår du bra?

Jag öppnar ögonen och där står hon. Men inte i sjalett och träskor utan i arbetsbyxor och keps.

– Jadå. Jag bara vilar lite.

– Är det säkert?

OCH PLÖTSLIGT BARA rinner allt ur mig. Jag vet inte om det är för att jag sovit så himla dåligt eller om det är för att hennes röst på något sätt påminner om mammas, men plötsligt har jag berättat allt. Om allt krångel med bouppteckningen, om vabandet som aldrig tar slut, om huvudvärken som gör det svårt att somna om kvällarna. Hon lyssnar. Säger sedan:

– Vill du se odlingarna?

Vi går bort mot odlingslådorna. Massor av småblad. Hon pekar. Tomat, spenat, zucchini.

– Det är så fint här, suckar jag.

– Du kanske vill vara med och odla? Det är en förening, allkan gå med. Vi har temadagar för skolorna och vi kommer snart bygga ett växthus och...

Jag tror att hon ser hur steltoch stressat mitt leende blir, för hon säger bestämt:

– Eller så kommer du bara på skördefesten i september. Det går bra det också. Jag ska se till att du blir inbjuden. Och ta med din pappa också.

Jag cyklar vidare mot jobbet. I cykelkorgen ligger en påse med några späda spenatblad att piffa upp matlådan med.

» Vi ska ta tillvara på det gröna vi har här, skog och mark, att fortsätta odla och vara en jordbrukskommun. Att fler ska kunna komma ut och vara med och odla och se var maten kommer ifrån, i det må bättre fysisk och psykiskt.

Film "Med stora öron och blicken framåt"

» Mitt favoritträd är äppelträd.

*Ung Krafts undersökning/
Omdaning Bro*

alla ska med
hållbarhet värna varandra
spontana möten
Ökad gemenskap
hållbart
samhällsbyggande
biologisk mångfald
generationer
som möts
miljö gröna näringar välmående
kulturhistoriska miljöer
närhet till
landsbygd
ökad folkhälsa valfrihet
nära till naturen

I samklang med:

- Klimatet är starkt kopplat till samhällsbyggnadsfrågorna och hur vi planerar och bygger i Upplands-Bro kommer att avgöra hur vi påverkas och påverkas av klimatet. Anpassning till ett förändrat klimat måste ske i alla delar i kommunen och redan i planeringsstadiet av nya byggnationer och verksamheter...
Tillsammans verkar vi för ökad trygghet och en klimatneutral kommun år 2030 samt att Upplands-Bro ska bli en folkhälsokommun.
(Ur Näringslivsstrategin Upplands-Bro Kommun)
- Kulturupplevelser, möten och bildning bidrar till en god livsmiljö i en tillgänglig region.
(Kulturstrategi Region Stockholm/ RUFSS 2050)

» Du måste inte alltid engagera dig men det är viktigt att ändå kunna få vara del av något, det samhället blir inkluderande och hållbart!

*Workshop Socialkontoret och
Kultur- och fritidskontoret*

- Hälsosamma levnadsvanor främjar en god hälsa. För att åstadkomma en god och jämlik hälsa är det viktigt att stärka människors handlingsutrymme och möjligheter till hälsosamma levnadsvanor och så långt som möjligt ta hänsyn till hur olika sociala grupper påverkas. För att bidra till en god och jämlik hälsa behöver insatser inom området levnadsvanor vara både främjande och förebyggande. *(Nationella folkhälsomål; Levnadsvanor)*

Nummer Elva

JAG SMYGER FÖRSIKTIGT in i sporthallen. Matchen har redan börjat. Jag går upp på läktaren och ansluter mig till klungan av föräldrar som tittar på sina barn. Känner mig lite som en inkräktare, men jag var tvungen att gå hit. Jag letar, låter blicken fara över det tjugotal mellanstadiekillar som springer runt på planen. Var är han?

Där. I en lite för stor lagtröja med siffran elva på och lång hästsvans i nacken. Han är sig lik, och samtidigt inte. Han verkar lugn. Koncentrerad.

SKORNA GNISLAR MOT underlaget, tränarna ropar instruktioner, tempot höjs. *Nummer Elva* med hästsvansen får bollen, tar sig fram över planen, han är så snabb, fintar sig smidigt förbi försvaret, närmar sig målområdet som är helt fritt, skjuter mot mål och...Domaren blåser av och pekar mot *Nummer Elva*. Hög klubba. Ogiltigt mål, frislåg för andra laget.

JAG HÅLLER ANDAN. Nu kommer det att smälla. Domaren kommer utifrån, han vet inte hur *Nummer Elva* funkar, vet inte att han varit avstängd från skolan i flera omgångar för att han varit aggressiv mot både lärare och klasskamrater, vet inte att minsta motgång tänder en gnista som leder till explosion. Jag minns uppgivenheten när vi träffades i höstas. Förtvivlade lärare. Allvarlig rektor. Utmattade föräldrar. En frustrerad liten kille med hästsvans. Alla tittade på mig.

SÅ FORT JAG hade sett till att skolan fått de extra resurser de behövde tog jag som vanligt kontakt med Lene på Kultur & Fritid. Vi började bolla idéer tillsammans med föräldrarna och skolans kurator.

Och tillsammans med *Nummer Elva*, såklart. Vår förhoppning var att om han kunde hitta en fritidsaktivitet där han fick känna att han var bra på något, skulle han bli bättre rustad för att tackla svårigheterna i skolan. Problemet var att alla förslag jag kom med var tråkiga, dumma, idiotiska.

– Kanske är det inte förslagen som är fel? sa Lene. Det kanske är dig det är fel på?

– Ursäkta? sa jag.

– Äh, ta det inte personligt. Du ska få numret till en av Inspiratörerna.

Lene gav mig numret till Anton, och jag bjöd in honom till nästa möte. Anton är över en och nittio lång, går i tvåan på gymnasiet och pratar malmöitiska som Zlatan. Tre egenskaper som gör honom skitcool. I alla fall i en femteklassares ögon. Dessutom är han innebandymålvakt.

– Du, sa han till Elvan. Du ser ju sjukt snabb ut. Har du provat innebandy?

TILLBAKA TILL HALLEN. *Nummer Elva* står ensam kvar i målområdet, matchen fortsätter i andra änden av planen. Jag ser hur ilskan bubblar upp i honom, ser att han vill drämma klubban i marken, ta sönder någonting.

Men så skakar han av sig det. Bokstavligt talat. Han liksom ruskar på hela kroppen och sedan joggar han i väg, som om inget hänt. Får till några riktigt snygga passningar. Highfivar en kompis. Tackar motståndarlaget för god match och försvinner sedan in i omklädningsrummet. Jag vinkar och gör tummen upp till Anton som sitter längre bort på läktaren, och till Tränar-Dani som såg till att snabbt ordna plats i laget för *Nummer Elva* när jag ringde.

» Tillgängliga lokaler för de med funktionsvariationer och bred representation bland personalen.

Workshop Kultur- och fritidskontoret, Föreningsliv, Unga, Fria professionella kulturskapare

» Vi har öppna samtal där alla bjuds in till debatt och där anpassningar görs så att alla har möjlighet att delta på ett eller annat sätt. Inkludering är en praktik vi genomför!

17-25-åring i Medborgardialog "Hur har vi fått med alla 2030?"

låga trösklar
nära samverkan brett utbud egenmakt
psykisk hälsa för unga skapa förutsättningar relevans & relationer självkänsla
tillgängligt föreningsliv dialog meningsfullhet synlighet
lyssna in alla ska med

» Många spontanaktiviteter att prova på och testa, utan krav på prestation eller att delta regelbundet. Inspiratörer har en relation till medborgarna, t.ex. de som arbetar i skola, äldreboenden etc. Aktiviteter finns på platser där människor redan är.

Workshop Kultur- och fritidskontoret, Föreningsliv, Unga, Fria professionella kulturskapare

» 2030 har vi suddat ut gränserna mellan människor som vi ser finns idag. Föreningsliv, skola, socialtjänst, kultur- och fritid – allt hänger ihop och jobbar gemensamt!

Workshop Socialkontoret och Kultur- och fritidskontoret

I samklang med:

• Rörelse och träning har betydande positiva effekter för att förhindra eller lindra depressiva symptom. Regelbunden fysisk aktivitet har även en antidepressiv effekt hos personer med neurologiska sjukdomar. Träningen förbättrar livskvalitet och stresshantering, stärker självuppfattning och social kompetens. Dessutom minskar fysisk aktivitet oro hos personer som lider av oro- och stressrelaterad sjukdom. (Riksidrottsförbundets FOU-rapport Idrottens samhällsnytta 2017)

- Ojämlighet i livsvillkor och möjligheter mellan olika familjer bidrar till att barn har skilda förutsättningar att utvecklas under det tidiga livet. För att åstadkomma en god och jämlik hälsa är det viktigt att skapa, stötta och stärka en god start i livet och jämlika uppväxtvillkor, så att alla barn får grundläggande förutsättningar att utifrån sina villkor utveckla kognitiva, emotionella, sociala och fysiska förmågor. (Nationella folkhälsomål; Det tidiga livets villkor)
- Barnets bästa ska beaktas i alla beslut som rör barn. (Artikel 3 Barnkonventionen)

En riktning framåt

SÅ FORT SKOLAN töms på elever vid 15-tiden droppar de första in. Kursdeltagarna känner varandra väl nu, samåker till träffarna och turas om att fixa fika. "Fotokurs för seniorer" är en ren nybörjarkurs men nu i slutet av terminen diskuterar de vant fördelarna med olika kameramodeller och hjälper varandra med inställningarna. Dessutom har en man i fyrtioårsåldern hakat på tillsammans med sin 13-åriga dotter, så någon seniorgrupp är det inte heller längre. Det känns konstigt att vi bara träffats tio gånger. Och det känns ännu konstigare att jag bara bott ett år här i Kungsängen.

DET VAR TRE saker jag letade efter när det var dags att flytta. För det första ville jag vara nära barnbarnen i Jakobsberg. Det andra var att jag skulle kunna fortsätta driva min fotoskola.

Inte på heltid, och inte i egna lokaler som förut, men så mycket jag orkade. Och här verkade det finnas intresse både från kommunen och invånarna för nya verksamheter. Jag kunde få hyra skolans bildsal på kvällarna och biblioteket sa ja direkt när jag frågade om vi kunde få ha

utställning där i slutet av kursen. Och det tredje... Det är klyschigt men jag har alltid älskat att fota vatten. Ljuset, speglingarna, den ständigt föränderliga ytan. Och här låg Mälaren som en silvertråd mellan skogar och berg. Tretton mil stränder. Jag fastnade direkt.

– Hörni, slut på fikaten! Nu samlas vi. Ut med bilderna på golvet.

Läxan till den här träffen var att glömma allt man lärt sig om komposition och skärpa och i stället bara sticka ut med kameran i närområdet och se vad som hände. Vi betraktar bilderna tillsammans.

EN BLOMMA.

En flicka som går över skolgården med sin förälder i ena handen och trumpinnar i den andra.

En kvinna som betraktar ett blommande äppelträd.

Några barn som bygger en slalombana åt en robot. Permaodlingen nere vid pendeln.

En kille med hästsvans som kliver av bussen med en innebandyklubba på ryggen.

Ett tjejgäng som spelar fotboll.

En pappa som leker med sin dotter nedanför observatoriet.

Bygget av linbanan. De splitternya solpanelerna glänser i solljuset.

En gammal man i rullstol som blundar mot solen.

Några gymnasieungdomar som bär ett lass tapetrollar över torget. De har färgfläckar på händerna och målmedvetna ansikten.

En skog. En sten. En jättestor blå smurf.

– **DET ÄR MÄNNISKORNA** som är mest intressanta, säger någon.

– Varför då? frågar jag.

– Jag vet inte, man blir fångad på något sätt.

– De är glada, säger någon annan.

– Inte alla. Kvinnan vid äppelträdet verkar trött.

– Men alla har en känsla. Man blir nyfiken på dom.

– Gubben i rullstolen är så fin. Det ser ut som att han tänker på något roligt.

– Trumpinnarna då? Ser ni att de går i linje med taket på byggnaden?

– Jag gillar pojken med innebandyklubban. Han har liksom en riktning framåt.

JAG DRAR MIG tillbaka från diskussionen, plockar tyst upp kameran och knäpper ett kort på deras engagerade ansikten. De märker mig inte ens.

» Ökad inflyttning ställer större krav på att vara en attraktiv kommun.

Workshop Kultur- och fritidsnämnden, Kultur- och fritidskontoret, Föreningsliv, Unga, Fria professionella kulturskapare

» Vi ska få fler att välja och bli kvar i Upplands-Bro, kultur- och fritidsutbudet har då en otroligt stor roll.

Film "Med stora öron och blicken framåt"

tydlig kommunikation & god marknadsföring

stolthet över
närmiljön

skolan som ett nav
samhörighet

livslångt lärande

generationsöverskridande platser

samnyttjande av lokaler

mötesplatser
dygnet runt

meningsfullt åldrande

attraktiv kommun

kultur som utvecklingskraft

» Vi möts över generationer – minskad social oro.

Workshop Kommunstyrelsen, Kultur- och fritidskontoret, Föreningsliv, Unga, Fria professionella kulturskapare

utveckla kulturella
kreativa näringar

» Fortlöpande aktiviteter för olika åldrar, bra skolor, caféer, mångfald, inkludering av olika kulturer. Vi skulle blomstra, må bra, minska kriminaliteten samt psykisk ohälsa.

36-45-åring i Medborgardialog "Hur har vi fått med alla 2030?"

I samklang med:

- Kulturupplevelser, möten och bildning bidrar till en god livsmiljö i en tillgänglig region. *(Kulturstrategi Region Stockholm/ RUFSS 2050)*
- Främja allas möjlighet till kulturupplevelser, bildning och till att utveckla sina skapande förmågor. *(De nationella kulturpolitiska målen 2009)*
- All vår verksamhet utgår från att företag ska se kommunen som en attraktiv plats att etablera sig i och ge förutsättningar att växa. Genom ett gott företagsklimat kan nya arbetstillfällen erbjudas och livskvalitet skapas för Upplands-Broborna. *(Ur Näringslivsstrategin Upplands-Bro Kommun)*

Upplands-Bro kommun har drygt 30 000 invånare och är en växande kommun, både när det gäller invånare och företagsetableringar. Kommunen ligger vid Mälaren, ungefär två mil nordväst om Stockholm och pendeltåget tar ungefär 25 minuter till Stockholms central. Här finns två tätorter, Kungsängen och Bro, och en levande landsbygd.

Kommunens vision, kommunen som ger plats, sträcker sig till år 2035 och beskriver hur framtidens Upplands-Bro ska vara. Visionen förenar kommunens invånare, näringsliv, föreningsliv och anställda i kommunen för att skapa ett gemensamt Upplands-Bro.

**UPPLANDS-BRO
KOMMUN**

telefon: 08 - 581 690 00 • e-post: kommun@upplands-bro.se

postadress: Upplands-Bro kommun 196 81 Kungsängen

besöksadress: Furuhällsplan 1, Kungsängen

webbplats: www.upplands-bro.se